

Pogovori.

(Dalje.)

Ž. O. G.: Vaše pesmi se beró prav gladko. Tudi jih je že nekaj prinesel „Dom in svet“. Pred seboj imamo Vašo „Priateljem v slovo“. Ker nam je prostor v listu bolj pičel za vse pesmi in pesmice, pa bi vendar radi rojakom, ki v tolikem številu zapuščajo domači kraj in se selijo v daljnjo Ameriko, Vaše slovo na pot izročili, dovolite, da jo natisnemo tu na platnicah:

Oh, tužni dan je vašega odhoda,
predragi! Z doma, kjer ste se rodili,
ljubeče svojce v žalosti pustili,
odnesla vas je oceana voda.

Zasviraj lira in zapevaj oda;
v ljubezni glási ti so se vzbudili.
Ljubezen zvesto bomo vam hranili,
četuđi nas ločila je osoda.

In zdaj Amerika vaš dom bo daljna.
Bog spremljaj vas in varuj vas nesreče,
in sad rodé naj náde vam cveteče.

Ne bom več videl vas: o misel žalna!
Srce za Vami vzdihá hrepeneče:
na svidenje v deželi večne sreče!

Da! Naj bo sreča mila našim dobrim ljudem, ki morajo za kruhom pot nastopiti v daljnje kraje, a še bolj vroča želja nam je, da bi se izpremenile okolnosti na bolje tako, da bi domača tla mogla prerejati domače sinove. Hvala Vam tudi na hvaležnem priznanju, ki ste je nam ob jednom izrekli. Prosimo, da nam večkrat še pošljete kak dober svoj spev dovolj dobro uglašene lire svoje!

G. Polde: Da vidno napredujete, moramo priznati; da pa Vaše „petje“ še ni popolno, kaj moremo mi za to? Lepo je, da ste tako navdušen sin domovine in da ji hočete posvetiti vse svoje sile. Zato le porabite te sile — in ker Vam je ljubi Bog dal čuteče srce, kakor kažejo Vaše pesmice, bodete z dobro voljo pa s pozorno pazljivostjo vendar morebiti tudi obliko svojim izlivom zadeli bolje in kolikor toliko tudi pomogli, da se obistini, kar požete:

Le eno željo v srcu nosim,
in to vedno Boga prosim,
da Slovenci bi veseli
boljših časov doživeli

Druga, „Ločitev“, je več ali manj znana po znanih takih pesmicah. Oblika je precej

pomanjkljiva, četuđi misel, dasi ne izvirna in nova, dobra. Tako, vidite, bo šlo, če poslušate prejšnji naš svét.

G. Fr. Koseški: „Tukaj Vam pošljem dve pesmici, namreč „Voščilo k novemu letu“ in „Muza“ ter Vas prosim, bodite tako prijazni, da daste, ako je mogoče, prvo pesmico natisniti v prvo številko „Dom in sveta“, drugo v drugo. Z odličnim“ itd. — Prva, kakor ste videli, je bila natisnjena sicer ne v listu, ampak na platnicah; tudi se Vam je povedalo, da je preveč „človeškega“ v njej, kakor da bi se moglo verjeti o „božjem ukazu“, ki Vam je velel, jo napisati. Druge, „Muza“, ne damo natisniti, ker nas le še bolj potrjuje v dvomu, da bi bili pesnik po „volji Božji“. Gledate, oziroma Vaša „Muza, deklica mala“, gleda nebeške prikazni — „Devico Marijo in njene spremljevalke“. Povedó ji, da bo umrla čez trideset dnij, — in ona, ki je „ljubila nad vse nečimurne kratkočase in igre —, postanc, ko nekđaj zjutraj vstane, vsa resna in molčéča, več jo ne veseli družba kričéča“. Misel je nekam nejasna, in precej napačna je oblika, v kateri je izražena. Rimana — in še slabo rimana — proza! Kakor Vam prav pride, tako vežete besede: ali je dovolj logično, ali ne; ali slovnično prav, ali ne — to vas ne moti preveč, kaj ne? Četuđi pesnikom priznavamo marsikatero prostost, tolike vendar ne moremo in ne smemo. Ko pesnik vsak bi bil, ki nam kaj spiše — no, kam bi pa prišli! Morebiti sodite o sebi, da imate uprav „pevsko žilo“, čutite morebiti tudi, da „sili na dan, kar v srcu tli“ — a morate brzdati svojo domišljijo in veleovati ji, da naj izpolnjuje vsaj navadna pravila, ki so določena vsakemu pisatelju, bodi gledé na logiko, bodi gledé na slovnicó. Zatorej, prijatelj dobri, ne zamerite nam, da nismo deli druge Vaše v drugo številko.

G. I. K. v M.: To pa, to: Kar 10, reci deset pesmic ste nam poslali. „Prosim, oprostite, da Vas ... nadlegujem s ponižno prošnjo, da bi poslane pesmice blagohotno ocenili in mi povedali, ali naj se pečam s poezijo, ali ne. Ako je upati, da s pridnostjo kaj dosežem, hočem se pridno vaditi, da postanem kdaj, ako Bog dá, sotrudnik Vašega

priljubljenega mi lista. Zatorej Vas prosim, da me opozorite na vse napake in mi svetujete, česa naj se v pesmih držim in kako naj se vadim v obliki. V nadi . . .“ Lepo pismo, prikupljivo pisano, — tudi datum je tu! — prijazno pa skromno pismo: kdo bi ga ne bil vesel in ne naredil veselja takemu pisatelju! Ta ne sili v list, hoče samo pouka, resnega, resničnega. Torej radi prav odkrito govorimo. Ali, deset pesmic! Poglejmo jih! Torej prva:

Jutro.

Zlato solnce vzhaja,
gorski vrhi se zlate;
vse iz spanja vstaja,
ptice ljubko žvrgole.

Vetrec lahno veje,
poljubljuje nežni cvet . . .
srce se pa smeje,
gledajoče krasni svet.

Kratka pesmica, ljubka pesmica, četudi njena misel ni nova. Kdo že ni čutil takega ob jutru? Obliki ne moremo ničesar očitati, k večjemu, da je manjkalo vejic, ktere smo dopolnili mi — iz spoštovanja do naročnikov. Sicer je pa tako preziranje vejic in drugih ločnic pri mladih pisateljih jako navadno. Seve, urednik popravlja in dopolni, pa bo, kaj ne? — Radi bi se ob čem ustavili, pa posebnega ne moremo reči; torej dalje! Druga:

Kdaj . . .

Minul je zopet teden . . .
O čas, kako hitro ti od nas bežiš:
a vendar se ti meni
pri vsej hitrosti prepočasen zdiš!

Kdaj pride čas, ko v srcu
zavlada zaželjeni sladki mir?
O, kdaj dosežem vzore,
o, kdaj zasije sreče mi izvir!

Tudi kratka! To je še najboljše. Čemu veliko besedij, če se v kratkem taka misel lahko pove! Čas Vam gre torej prepočasi? O — verjemite, le prenašlo mine, in ne brez vzroka si je marsikdo pozneje želel „nazaj v preteklost“. Le počasi, le počasi! In če Vam je res mari, kdaj kaj biti in doseči: „carpe diem“! Tudi tej v obliki ne očitamo velikih hib. Vprašali bi k večjemu: kako bo neki tisto, da „zasije sreče vam izvir“? Saj nosite v mladem srcu sedaj izvir sreče, samo tega ne pustite, da se morebiti ususi. — Tretja: „Dijak.“ No, prepisali vendar ne bomo vseh; zmanjkalo bi platnic. Kaj je s

to? „Prijetno je, ko človek dijakuje“ itd. Prav veseli nas, da čutite prijetnost dijaškega življenja že sedaj. Pozneje Vam bo spomin na lepa mladostna leta dijaška gotovo v veselje, če jih dobro porabite, kakor požete v pesmi. Nekakšna gazela je ta pesnica. Rime dobre, čiste; beseda gladka, mirna. Tako je prav! Mislili smo si precej, da je temu mlademu možu resno, ko smo brali omenjeno pismo. O naj Vas ne opusti nikoli lepa ideja, ki jo izražate: da se trudite in delujete, da bodele kdaj mogli uspešno delovati, in za tem delom gledate na oni kraj, „kjer večno ga plačilo pričakuje“. Dobri mladenič, naj bi Vam nikoli ne šlo iz spomina, kar izražate v tej pesmici! Ohranite si ideale, ki se tako lahko in rado poizgubé iz mladih duš! Četrta:

Šmarnici.

Pozdravljena šmarnica bela,
ki tukaj na skali stojiš!

Kaj? Na skali stoji šmarnica? Te niste dobro videli menda. Botanika ima drugačen pojem o šmarnici in ne pove, da bi na skali rastla. Vendar vsa pesem ni napačna: lepe misli, lepa čustva Vam budi ta šmarnica, torej si mislimo, da je bila poprejšnja prirodopisna opomba le „lapsus calami“. Da Vam je i za Marijo „duša vneta, ki ljubi, časti jo srce“, tudi to kaže, da je nepokvarjeno. Vedno bolj se nam prikupujete, ne samo radi mislij, tudi radi oblike. Da, da: če bodele tako delali in napredovali, potem bodele sotrudnik ne samo „Domu in svetu“, ampak pri še imenitnejših delih za narod in za človeštvo. — Tudi „Vzorniku“ svojemu ste zapeli, svojemu bratrancu. Če je tako, kakor požete — lepo, izkušajte ga doseči; pride čas, da bodele delovali za narod in dom, kateremu se hočete posvetiti. Naj Vas ne moré „Skrbi“ in ne dajte v mladem srcu prostora „obupu“; ako zaupate božji previdnosti, gotovo ne bodele osramočeni. — Lep je Vaš „Kres“, pristrčna Vaša „Pred svetim obhajilom“. Nikar se ne bojte za ono najbolj skrito, a tudi najmilejšo srečo! A držite se trdno sklepne misli:

Zatorej trdno se srce
Njegovega sedaj okleni:
„O daj, da vedno ljubim Te,
ostani vedno Ti pri meni!“

Tudi hvaležno je Vaše srce in to je drugo lepo svojstvo Vašega značaja. M. B.

(Dalje.)